

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

HOÀNG CAO LIÊM

**QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ ĐẦU TƯ XÂY DỰNG
KẾT CẤU HẠ TẦNG GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ TỪ
NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI TỈNH HÀ NAM**

**LUẬN ÁN TIẾN SĨ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ**

HÀ NỘI - 2018

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

HOÀNG CAO LIÊM

**QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ ĐẦU TƯ XÂY DỰNG
KẾT CẤU HẠ TẦNG GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ TỪ
NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI TỈNH HÀ NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 62 34 04 10

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS VÕ VĂN ĐỨC

HÀ NỘI - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực, có nguồn gốc rõ ràng và được trích dẫn đầy đủ theo quy định.

Tác giả luận án

Hoàng Cao Liêm

MỤC LỤC

	Trang
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ ĐẦU TƯ XÂY DỰNG KẾT CẤU HẠ TẦNG GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ TỪ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC	8
1.1. Những công trình nghiên cứu nước ngoài liên quan đến đề tài luận án	8
1.2. Những công trình nghiên cứu trong nước liên quan đến đề tài luận án.....	13
1.3. Đánh giá kết quả nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án và khoảng trống cần tiếp tục nghiên cứu	23
Chương 2: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ ĐẦU TƯ XÂY DỰNG KẾT CẤU HẠ TẦNG GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ TỪ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC CẤP TỈNH	29
2.1. Những vấn đề lý luận cơ bản về đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ từ ngân sách nhà nước	29
2.2. Lý luận chung quản lý nhà nước về đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ từ ngân sách nhà nước cấp tỉnh	44
2.3. Kinh nghiệm quản lý nhà nước về đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ từ ngân sách nhà nước.....	71
Chương 3: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ ĐẦU TƯ XÂY DỰNG KẾT CẤU HẠ TẦNG GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ TỪ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI TỈNH HÀ NAM	78
3.1. Thực trạng đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ từ ngân sách nhà nước tại tỉnh Hà Nam.....	78
3.2. Thực trạng quản lý nhà nước về đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ từ ngân sách nhà nước tại tỉnh Hà Nam từ năm 2011-2017	91
3.3. Đánh giá chung quản lý nhà nước về đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ từ ngân sách nhà nước tại tỉnh Hà Nam từ năm 2011-2017	106

Chương 4: PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ ĐẦU TƯ XÂY DỰNG KẾT CẤU HẠ TẦNG GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ TỪ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI TỈNH HÀ NAM	125
4.1. Phương hướng hoàn thiện quản lý nhà nước về đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông vận tải từ ngân sách nhà nước tại tỉnh Hà Nam	125
4.2. Giải pháp hoàn thiện quản lý nhà nước về đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ từ ngân sách nhà nước tại tỉnh Hà Nam đến 2025	136
KẾT LUẬN.....	154
DANH MỤC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN CỦA TÁC GIẢ.....	156
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	157
PHỤ LỤC	167

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BOT	:	Xây dựng - Kinh doanh - Chuyển giao
BT	:	Xây dựng - Chuyển giao
ĐTC	:	Đầu tư công
ĐTXD	:	Đầu tư xây dựng
GDP	:	Tổng sản phẩm trong nước
GRDP	:	Tổng sản phẩm trên địa bàn
GTĐB	:	Giao thông đường bộ
GTVT	:	Giao thông vận tải
KCHT	:	Kết cấu hạ tầng kỹ thuật
KCHTGTĐB	:	Kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ
NSNN	:	Ngân sách nhà nước
ODA	:	Hỗ trợ phát triển chính thức
PPP	:	Hợp tác công - tư
QLDA	:	Quản lý dự án
QLNN	:	Quản lý nhà nước
UBND	:	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 3.1: Thu ngân sách nhà nước tỉnh Hà Nam giai đoạn 2011-2017.....	81
Bảng 3.2: Chi ngân sách nhà nước tỉnh Hà Nam giai đoạn 2011-2017	82
Bảng 3.3: Thống kê hiện trạng mạng lưới giao thông đường bộ của tỉnh Hà Nam hiện nay	86
Bảng 3.4: Vốn đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ tỉnh Hà Nam giai đoạn 2011-2017	88
Bảng 3.5: Tỷ trọng vốn đầu tư kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ so với đầu tư xây dựng cơ bản.....	89
Bảng 3.6: Kế hoạch đầu tư công trung hạn giai đoạn 2016-2020 ngành giao thông vận tải tỉnh Hà Nam.....	97

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, HÌNH VẼ

	Trang
Hình 1.1: Khung phân tích luận án	28
Hình 2.1. Các giai đoạn của một dự án đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ từ ngân sách nhà nước.	43
Hình 3.1: Bản đồ vị trí địa lý tỉnh Hà Nam và liên hệ vùng	78
Hình 3.2: Tăng trưởng GRDP của tỉnh Hà Nam giai đoạn 2011-2017	80
Hình 3.3: Quy trình quản lý nhà nước trong lập kế hoạch đầu tư công nguồn vốn ngân sách tỉnh.....	96
Hình 3.4: Đánh giá công tác thanh tra, kiểm tra hoạt động đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ từ ngân sách nhà nước.....	117
Hình 4.1: Sơ đồ tổ chức bộ máy quản lý nhà nước về PPP	151
Hình 4.2: Đánh giá về các giải pháp tăng cường công tác quản lý nhà nước đối với đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ từ ngân sách nhà nước tại tỉnh Hà Nam.....	153

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Hệ thống giao thông vận tải được ví như mạch máu trong cơ thể, nền kinh tế của mỗi quốc gia muốn phát triển ổn định thì vấn đề phát triển mạng lưới GTVT có ý nghĩa quan trọng. Hơn 30 năm đổi mới và phát triển, ở cấp quốc gia mạng lưới GTVT đã xây dựng mới và nâng cấp được nhiều công trình giao thông quan trọng như sân bay, bến cảng và các tuyến quốc lộ huyết mạch như: cao tốc Hà Nội - Ninh Bình, Sài Gòn - Trung Lương, Hà Nội - Lào Cai, Hà Nội - Hải Phòng... là yếu tố căn bản góp phần vào phát triển kinh tế - xã hội đất nước và mở rộng giao lưu với nước ngoài.

Ở cấp địa phương, chính quyền cấp tỉnh qua các nhiệm kỳ đều coi phát triển KCHT giao thông là nhiệm vụ quan trọng với những định hướng, mục tiêu cụ thể. Một mặt để kết nối với mạng lưới giao thông quốc gia và mặt khác kết nối với các địa phương trong tỉnh tạo đà phát triển kinh tế - xã hội. Trong đó, có các tỉnh xếp vào top 10 tăng trưởng GDP của cả nước như Hải Phòng, Quảng Ninh, Vĩnh Phúc, Đồng Nai, Bình Dương,...

Hà Nam là tỉnh nằm trong vùng đồng bằng sông Hồng và là cửa ngõ phía Nam của thủ đô Hà Nội, có nhiều lợi thế về phát triển GTVT. Cùng với quá trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa để phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng các Khu công nghiệp, Cụm công nghiệp, thu hút đầu tư trong và ngoài nước, vấn đề phát triển hệ thống KCHTGTĐB được xác định là mục tiêu cấp bách, thường xuyên của tỉnh.

Nhận thức rõ vai trò quan trọng của KCHT GTVT nói chung và KCHTGTĐB nói riêng, chính quyền tỉnh Hà Nam đã luôn chủ trương ưu tiên đầu tư phát triển hạ tầng giao thông, đáp ứng yêu cầu GTVT đi trước “mở đường” để tạo tiền đề thúc đẩy kinh tế phát triển. Trong những năm qua, KCHTGTĐB tỉnh Hà Nam đã có sự phát triển đáng kể, KCHTGTĐB không

ngừng được mở rộng, nâng cấp đã kéo các thành phố trong khu vực (Hưng Yên, Hải Phòng, Nam Định, Ninh Bình và thủ đô Hà Nội) xích lại gần nhau hơn. Đồng thời giảm dần chênh lệch về khoảng cách để phát triển kinh tế giữa các huyện trong tỉnh. Kết quả đạt được về phát triển KCHTGTĐB những năm qua ở Hà Nam đã hình thành mạng lưới giao thông gắn kết giữa giao thông quốc gia và giao thông địa phương xuống đến huyện, xã kết hợp với chương trình xây dựng nông thôn mới... Hệ thống GTĐB của tỉnh nói chung có sự thay đổi về số lượng và chất lượng, được đánh giá cao.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được, công tác QLNN về ĐTXD KCHTGTĐB từ NSNN tại tỉnh Hà Nam còn những bất cập. Một mặt, về phía vĩ mô hệ thống pháp luật, cơ chế chính sách còn chông chéo, thiếu đồng bộ. Mặt khác, ở cấp tỉnh tuy được phân cấp mạnh về QLNN đối với ĐTXD KCHTGTĐB từ NSNN. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai thực hiện đang bộc lộ những bất cập về cơ chế phối hợp trong xây dựng quy hoạch, kế hoạch, quản lý, giám sát, phân bổ nguồn lực... dẫn đến những sai sót, lãng phí, thất thoát, kể cả lợi dụng bất cập trong quản lý để trục lợi cá nhân... làm suy giảm chất lượng các công trình, dự án, làm giảm hiệu lực và hiệu quả của công tác QLNN về ĐTXD KCHTGTĐB từ ngân sách nhà nước.

Từ thực tế đó, vấn đề ***“Quản lý Nhà nước về đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ từ ngân sách nhà nước tại tỉnh Hà Nam”*** được nghiên cứu sinh lựa chọn làm đề tài luận án Tiến sĩ kinh tế chuyên ngành quản lý kinh tế.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của luận án

2.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở xây dựng khung lý thuyết về ĐTXD KCHTGTĐB từ NSNN cấp tỉnh trong bối cảnh đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Từ đó là căn cứ khoa học để khảo sát đánh giá thực tiễn nội dung QLNN về ĐTXD KCHTGTĐB từ NSNN tại tỉnh Hà Nam thời gian qua (giai